

CPI2012 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ & ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τι είναι ο Δείκτης Αντίληψης της Διαφθοράς/ Corruption Perception Index-CPI;

Το CPI βαθμολογεί και κατατάσσει χώρες/περιοχές με βάση την αντίληψη της διαφθοράς για τον δημόσιο τομέα κάθε χώρας. Πρόκειται για έναν σύνθετο δείκτη, ο οποίος συνδυάζει μια σειρά ερευνών και αξιολογήσεων, που διενεργούνται από αξιόπιστους οργανισμούς. Το CPI είναι ο πιο διαδεδομένος δείκτης της διαφθοράς παγκοσμίως.

Γιατί το CPI βασίζεται μόνο στις αντιλήψεις;

Η διαφθορά αφορά παράνομες πρακτικές, οι οποίες σκόπιμα υποκρύπτονται και έρχονται στο φως μόνο με την αποκάλυψη σκανδάλων, τη διενέργεια ερευνών ή την άσκηση διώξεων. Δεν υπάρχει ένας απόλυτος τρόπος αξιολόγησης του βαθμού διεύθυνσης της διαφθοράς με τη χρήση εμπειρικών δεδομένων. Πιθανοί τρόποι, όπως ανάδειξη καταγγελιών δωροδοκίας, παρουσίαση αριθμού διώξεων, μελέτη δικαστικών υποθέσεων διαφθοράς δεν αποτελούν ενδείξεις του φαινομένου. Κυρίως παρουσιάζουν την αποτελεσματικότητα του έργου της εισαγγελίας, της δικαιοσύνης ή των ΜΜΕ στην αποκάλυψη σκανδάλων. Η καταγραφή της αντίληψης ειδικών και εμπειρογνομόνων που κατέχουν καίριες θέσεις σε δημόσιους φορείς σχετικά με τη διαφθορά, είναι η πιο αξιόπιστη μέθοδος σύγκρισης σε σχέση με τα επίπεδα διαφθοράς άλλων χωρών.

Ποιες χώρες/περιοχές περιλαμβάνονται στο CPI2012 και γιατί;

Για να ενταχθεί μια χώρα/περιοχή στον Δείκτη, θα πρέπει να έχει αξιολογηθεί κατ' ελάχιστο από τρεις διαφορετικές πηγές δεδομένων που χρησιμοποιεί ο Δείκτης. Αν μια χώρα δεν εμφανίζεται στην κατάταξη, οφείλεται στην ανεπαρκή πληροφόρηση και έρευνα και δεν αποτελεί ένδειξη ότι δεν υπάρχει διαφθορά στη χώρα.

Ποιες είναι οι πηγές δεδομένων του CPI;

Το CPI2012 βασίζεται σε πηγές δεδομένων από ανεξάρτητους οργανισμούς που ειδικεύονται σε θέματα διακυβέρνησης και διαμόρφωσης επιχειρηματικού κλίματος. Οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν στο CPI2012 βασίζονται σε δεδομένα που συνελέγησαν τους τελευταίους 24 μήνες. Το CPI περιλαμβάνει μόνο πηγές που βαθμολογούν ένα σύνολο χωρών/περιοχών και μετρούν εκτιμήσεις για τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα. Η ΔΔ αξιολογεί εις βάθος τη μεθοδολογία των επιμέρους ερευνών για να διασφαλίσει ότι τηρούνται τα πρότυπα ποιότητας που έχει θέσει.

Σε τι διαφέρει ο βαθμός και η θέση κάποιας χώρας;

Ο βαθμός μιας χώρας/περιοχής δείχνει την αντίληψη για το επίπεδο της διαφθοράς που υπάρχει στο δημόσιο τομέα, χρησιμοποιώντας την κλίμακα του 100, όπου 0 σημαίνει ότι η χώρα **θεωρείται** ότι έχει υψηλή διαφθορά και 100 ότι είναι καθαρή. Η κατάταξη μιας χώρας δηλώνει τη θέση της συγκριτικά με τις υπόλοιπες. Η κατάταξη μπορεί να αλλάξει μερικώς αν αλλάξει ο αριθμός των χωρών που περιλαμβάνονται στον δείκτη.

Η χώρα με τη χαμηλότερη βαθμολογία/θέση είναι η πιο διεφθαρμένη χώρα στον κόσμο;

Όχι. Το CPI είναι ένας δείκτης της αντίληψης της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα (π.χ. διαφθορά στη διοίκηση, στην πολιτική). Δεν αποτελεί ετυμηγορία για το μέγεθος της διαφθοράς μιας ολόκληρης χώρας ή μιας κοινωνίας, ή της πολιτικής που ακολουθείται, ή της δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα. Οι πολίτες των χωρών που βρίσκονται στη βάση της παγκόσμιας κατάταξης συχνά εκφράζουν την ίδια ανησυχία για τις δυσμενείς επιπτώσεις της διαφθοράς με τους πολίτες των χωρών που βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης.

Ποιες είναι οι αλλαγές στο CPI2012;

Το CPI, από το 1995 που πρωτοκυκλοφόρησε, αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο ευαισθητοποίησης για το θέμα της διαφθοράς σε παγκόσμιο επίπεδο, παρέχοντας κίνητρα για τις κυβερνήσεις να βελτιώσουν τη θέση τους καταπολεμώντας τη διαφθορά στο δημόσιο, προσφέροντας ένα ευρύ πλαίσιο για περαιτέρω ανάλυση της διαφθοράς σε εθνικό επίπεδο και παρέχοντας σημαντικά ποσοτικά στοιχεία για το φαινόμενο της διαφθοράς.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία αυτού του εργαλείου και τις αυξανόμενες απαιτήσεις σχετικά με αυτό, το 2012 η Διεθνής Διαφάνεια αναβάθμισε τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του CPI. Ουσιαστικά, η Διεθνής Διαφάνεια χρησιμοποιεί μια απλούστερη προσέγγιση, που είναι εύκολο να αντιληφθεί κανείς και να παρακολουθήσει. Η νέα προσέγγιση μπορεί να συλλάβει καλύτερα τις αλλαγές στις αντιλήψεις για τη διαφθορά με την πάροδο του χρόνου. Αυτό γίνεται εφικτό, λόγω της αύξησης του αριθμού και της ποιότητας των πηγών δεδομένων που καταγράφουν τις αντιλήψεις της διαφθοράς σε πολλές χώρες.

Σε προηγούμενες εκδόσεις του CPI, η μεθοδολογία βασίστηκε στην κατάταξη που καταλάμβανε μια χώρα/περιοχή στις επιμέρους αξιολογήσεις, ώστε να συλλάβει τις αντιλήψεις για τη διαφθορά σε σύγκριση με άλλες χώρες/περιοχές. Το CPI2012 βασίζεται στη βαθμολογία που λαμβάνει εκάστη χώρα/περιοχή από τις επιμέρους αξιολογήσεις, η οποία εν συνεχεία προσαρμόζεται στην κλίμακα του CPI. Για να είναι πιο εύκολα αντιληπτές οι αλλαγές που συντελέστηκαν στη μεθοδολογία του CPI, η κλίμακα που χρησιμοποιεί το CPI έχει επικαιροποιηθεί στην κλίμακα του 100. Η νέα μέθοδος επιτρέπει την ανασκόπηση των πρωτογενών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση του δείκτη. Επιπρόσθετα, όποια αλλαγή εντοπίζεται στις πρωτογενείς βαθμολογίες από χρόνο σε χρόνο μπορεί αυτόματα να εκφραστεί και στην κλίμακα του CPI, χωρίς να επηρεάζονται οι βαθμολογίες άλλων χωρών/περιοχών.

Από το 2013, χάρις στην αναβαθμισμένη μεθοδολογία, ο Δείκτης θα δύναται να αντανakλά τις αλλαγές στην αντίληψη με την πάροδο του χρόνου που εντοπίζονται σε κάθε χώρα. Αυτό γίνεται εφικτό και για ένα ακόμη λόγο. Η επικαιροποιημένη μεθοδολογία χρησιμοποιεί πρόσφατες πηγές δεδομένων (μέχρι ενός έτους), γεγονός που επιτρέπει την καταγραφή της τυχόν αλλαγής στις αντιλήψεις.

Το CPI περιγράφει το συνολικό φαινόμενο της διαφθοράς για κάθε χώρα;

Όχι. Το CPI έχει περιορισμένο πεδίο εφαρμογής, καταγράφοντας τις αντιλήψεις για την έκταση της διαφθοράς **στο δημόσιο τομέα**, που εκφράζονται από επιχειρηματίες και ειδικούς εμπειρογνώμονες. Για την πλήρη τεκμηρίωση του φαινομένου της διαφθοράς, η ΔΔ έχει

αναπτύξει μια σειρά από ερευνητικά εργαλεία, ποσοτικά και ποιοτικά, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω της Γραμματείας της οργάνωσης, όσο και σε εθνικό επίπεδο από το ερευνητικό έργο των Εθνικών Παραρτημάτων της οργάνωσης σε 90 χώρες (π.χ. το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς, η Αξιολόγηση του Εθνικού Συστήματος Ακεραιότητας, η Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα κ.α.)